

Kultūros paveldo
departamentas

Lietuvos nekilnojamojo turto
plėtros asociacija

**Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos ir
Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijos
strateginio bendradarbiavimo sutartis**

KULTŪROS PAVELDO AKTUALIZAVIMAS IR DARNI PLĖTRA

2014 m. balandžio 29 d.
Vilnius

I. BENDROSIOS GAIRĖS

Ižanga

Lietuvos kultūros paveldas tampa vis svarbesne Lietuvos ekonominio, kultūrinio ir socialinio gyvenimo dalimi. Senamiesčiuose, istoriniuose miestų centruose, kultūros paveldo kompleksuose atgyja kūrybinės erdvės, laisvalaikio praleidimui telkiasi vietos gyventojai ir šalies svečiai, plėtojamas verslas. Darni plėtra svariai prisideda prie naujų galimybių atgaivinti praeitį menančias kultūros vertybes šiuolaikinėms reikmėms. Tinkamai sutvarkyti, restauruoti ir šiandieninėms funkcijoms pritaikyti istoriniai senamiesčiai ir miestų centrai, jų dalys, kultūros paveldo objektai, kompleksai ir ansambliai ne tik puošia šalies kultūrinį kraštovaizdį, gerina estetinę aplinką, telkia vietos bendruomenes, tačiau kartu ir didina jų vertę, ypač kai itin rūpestingai atskleidžiamas tokių objektų autentiškumas.

Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ir Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacija inicijuoja bendrą strateginį projektą Lietuvos kultūros paveldui aktualizuoti, siekiant jį darniai pritaikyti šiuolaikinėms ekonominėms, socialinėms, švietimo ir kultūros reikmėms, tokiu būdu skatinant didinti kultūros paveldo objektų, kaip nekilnojamojo turto, rinkos vertę.

Strateginis tikslas

Aktualizuoti Lietuvos kultūros paveldo objektų vertę ir maksimaliai pritaikyti paveldo objektus piliečių, visuomenės ir valstybės reikmėms.

II. PROJEKTAS

Pagrindimas

Kuriant sąmoningų ir savo kraštą bei valstybę puoselėjančių piliečių visuomenę, privalu aktualizuoti istorines ir kultūrinės vertes, kaip mūsų dabartyje piliečių puoselėjamą bendrąjį gėrį, teigiantį tęstinumą su didinga Lietuvos istorija. Šia strategine kryptimi Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (toliau – KPD) žengia iš esmės naują žingsnį. KPD siekia iš paveldo konservuotojo / kontroliuotojo vaidmens tapti proaktyviu paveldo vystytoju, kartu plečiant tiek paveldo sampratą, tiek ir paveldosaugininkų kompetencijos ribas.

Čia pristatomas bendradarbiavimo su Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacija (toliau – LNTPA) gairės apima pirmą KPD aktualios didžiausios imties sritį – nekilnojamą turtą. Kartu tai bus pirmas žingsnis į kitų paveldo sričių aktualizavimo strategines partnerystes.

Projekto esmė

KPD ir LNTPA bendradarbiavimas ir konsultavimo modelio sukūrimas bei įtvirtinimas, siekiant aktualizuoti kultūros paveldo statusą turinčių nekilnojamo turto objektų bei vietovių vertę.

Projekto tikslai

- Aktualizuoti kultūros paveldo vertybių statusą turinčių nekilnojamo turto objektų ir teritorijų vertes, padėti jas atpažinti ir skleisti visuomenėje.
- Pritaikyti istorinius objektus ir vietas šiuolaikinėms individualaus bei visuomeninio vartojimo reikmėms, keičiant konservatyvų požiūrį į supratimą, kad autentiškumo išsaugojimas ne tik netrukdo darniai plėtrai, tačiau vienas kitą papildo ir didina nekilnojamojo turto rinkos vertę bei verslo galimybes.

Projekto įgyvendinimo principai

- Proaktyvi KPD konsultacinė veikla nekilnojamojo turto vystytojų ir puoselėtojų atžvilgiu bei bendra projektinė *ad hoc* veikla, sinergijos tarp šių visuomenės grupių (kultūros paveldo sergėtojų ir verslo atstovų) kūrimas ir stiprinimas.
- Siekiamas sprendimų priėmimo operatyvumas, skaidrumas, skatinamas valstybės tarnautojų kūrybiškumas ir iniciatyvumas.

Projekto įgyvendinimo etapai

- Pirmasis projekto etapas įgyvendinamas 2014 m. – 2015 m. pagal žemiau išdėstytą veiksmų planą. Pagal poreikius veiksmų planas gali būti koreguojamas, kartu aptarus KPD ir LNTPA. Įgyvendinant projektą, tarpusavio KPD ir LNTPA sutarimu prioritetą teikiamas Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno apskrityse esančiam kultūros paveldui aktualizuoti. Atitinkamai KPD Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno teritoriniuose padaliniuose suformuluojami

detalesni pilotiniai projektai - veiksmy planai, leisiantys paraleliai įgyvendinti bendro KPD ir LNTPA projekto nuostatas ir patikrinti jų įgyvendinimo efektyvumą.

- 2015 m. apibendrinus pagrindinio veiksmy plano įgyvendinimą ir pilotinių projektų efektyvumą parengiamas ir bendru sutarimu priimamas KPD ir LNTPA bendro projekto antrasis etapas ir jo veiksmy planas.

Projekto koordinavimas

- Už projekto įgyvendinimą ir koordinavimą atsakingi Kultūros paveldo departamento ir Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijos vadovai. Visa operatyvinė korespondencija siunčiama iš/j KPD direktorės Dianos Varnaitės el. pašto (-ą) varnaite@heritage.lt arba informacija teikiama direktorės tel. 8-5 273 4256 bei 8-698-40416 ir LNTPA direktoriaus Mindaugo Statulevičiaus el. p. mindaugas.statulevicius@lntpa.lt bei tel. 8-5 262 0360.

Atskiroms veiksmy plane numatytoms priemonėms vykdyti KPD direktorius skiria konkrečius atsakingus valstybės tarnautojus ir apie jų paskyrimą bei kontaktus informuoja LNTPA.

Laukiami rezultatai

Ištyrus LNTPA narių poreikius, įgyvendinus I etapo veiksmy planą ir pilotinius projektus KPD Vilniaus, Klaipėdos bei Kauno teritoriniuose padaliniuose, bus įgyvendinamas veiksmy planas (priedas - neatskiriama šios bendradarbiavimo sutarties dalis):

- KPD sukurtas konsultavimo verslo atstovams modelis;
- Surengta iki 7 bendrų diskusijų nekilnojamojo kultūros paveldo aktualizavimo temomis, svarbiomis vystant nekilnojamąjį turtą. Diskusijų metu bus pateikta reikšminga informacija apie paveldosaugos veiksmy, susijusius su verslo plėtra nekilnojamųjų kultūros vertybių ir vietovių teritorijose, teikiamos konsultacijos LNTPA nariams bei tariamasi dėl diskutuotinių apribojimų koregavimo ar painių teisės aktų išaiškinimo;
- pagal poreikį suteiktos individualios konsultacijos LNTPA nariams, kitiems verslo subjektams pagal poreikį (pagrindinis konsultacijų tikslas – priimtino sprendimo paieška ir suradimas, aiškių veiksmy sekos nustatymas, kad konsultuojamas interesantas galėtų tikslingai planuoti investicijas į atgaivinamus kultūros paveldo objektus ir istorines vietas ar jų dalis);
- parengta kultūros paveldo vertės atskleidžianti medžiaga, skirta pagal poreikį LNTPA narių ir kitų verslo subjektų valdomiems bei vystomiems konkretiems kultūros paveldo objektams ir vietovėms (pagal LNTPA narių poreikį);
- per kalendorinius metus paviešinta ne mažiau 10 įgyvendintų, įgyvendinamų ar planuojamų įgyvendinti kultūros paveldo objektų atgaivinimo gerosios praktikos

pavyzdžių, prioritetą teikiant tiems, kurių pritaikyme šiuolaikinėms reikmėms dalyvauja verslas.

Sudarius palankesnes sąlygas, įtvirtinus bendradarbiavimo ir konsultavimo principus bei modelį, atskleidus ir aktualizavus vertes nekilnojamojo turto vystytojai bus paskatinti investuoti į kultūros paveldo objektų ir vietovių atgaivinimą, jų pritaikymą ir panaudojimą šiuolaikinio gyvenimo reikmėms. Bus padidinta autentiškumo atskleidimo, išsaugojimo ir pagal galimybes eksponavimo pagrindu sutvarkytų, pritaikytų ir naudojamų nekilnojamojo turto objektų bei teritorijų, turinčių kultūros paveldo statusą, rinkos vertė.

**Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos direktorė**

**Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros
asociacijos prezidentas**

Diana Varnaitė

2014 m. balandžio 29 d.

Robertas Dargis

2014 m. balandžio 29 d.

Veiksmų planas,

įgyvendinant 2014 m. balandžio 29 d. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos ir Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijos strateginio bendradarbiavimo sutartį

UŽDAVINYS	VEIKSMAS	DETALIZAVIMAS	PRELIMINARUS TERMINAS IR ATSAKINGA INSTITUCIJA
1. Poreikių ištyrimas ir bendradarbiavimo plano pagal poreikius parengimas			
1.1. Išsiaiškinti LNTPA narių poreikius	Sukurti ir išplatinti anketą su klausimais apie konkrečius LNTPA narių poreikius	Klausimai apimtų LNTPA rūpimus konkrečius kultūros paveldo objektus, kompleksus, vietas ar jų dalis. Taip pat teisinio pobūdžio klausimus ir klausimus apie KPD teikiamų administracinių paslaugų kokybę	2014 m. balandžio - gegužės mėn. KPD LNTPA
	Tyrimo (anketos užpildymo) rezultatus aptarti su LNTPA įgaliotais atstovais	Tyrimo rezultatai susistemunami, siekiant apibrėžti LNTPA nariams rūpimus klausimus. Tai leistų suplanuoti konkrečias priemones tolesniam bendradarbiavimui	2014 m. gegužės mėn. KPD LNTPA
1.2. Parengti priemonių (bendradarbiavimo) planą pagal poreikio tyrimą	Priemonių plane numatyti konkrečius KPD įsipareigojimus su veiksmis, terminais ir atsakingais asmenimis	LNTPA nariai tiksliai žinos, kada ir koku būdu jiems rūpimi klausimai bus išspręsti ir kas už tai konkrečiai bus atsakingas	2014 m. gegužės mėn. KPD, derindamas su LNTPA

Veiksmų plano 1 dalies „Poreikių ištyrimas ir bendradarbiavimo plano pagal poreikius parengimas“ pastabos, patikslinimai ir paaiškinimai

Konkrečių poreikių atskleidimas leistų balandžio mėn. žinoti ir planuoti atitinkamas KPD priemonės trumpalaikiams ir ilgalaikiams uždaviniams planuoti ir juos įgyvendinti.

Pvz. tikėtina, kad dalis LNTPA narių pareikš pageidavimą patikslinti tam tikrų objektų ar teritorijų apskaitos duomenis. Pavyzdžiui, kurį nors dvarą verslininkas planuoja įsigyti (ar jau įsigijo) ir tvarkyti pritaikant naujai paskirčiai. Dažnai pasitaiko, kad nesiryžta to daryti, dvejojami dėl būsimų reikalavimų neapibrėžtumo. Be to, siekiant kokybiško projektavimo, turi būti visiškai aiškios tokių objektų vertingosios savybės. Tuomet įsipareigotume kartu aptarę, per kiek laiko tai galėtume padaryti.

Žinodami konkrečius objektus ar teritorijas, parengtume specialią medžiagą – paketus su informacija apie saugojimo reikalavimus ir plėtros galimybes.

Šio tyrimo rezultatas – sekantis priemonių (bendradarbiavimo) plano sukūrimas.

UŽDAVINYS	VEIKSMAS IR AKTUALUMO PAGRINDIMAS	DETALIZAVIMAS	TERMINAS IR ATSAKINGI ASMENYS
2. Aktualizuoti kultūros paveldo objektų vertę			
2.1. Pristatyti aktualiausias kultūros paveldo temas darnios plėtros požiūriu, surengiant susitikimų (apskritų stalų) ciklą	(įgyvendinta) Urbanistinių vietovių apskaita, apsauga ir specialusis planavimas <i>(aktualu, kuriant ilgalaikes plėtros strategijas)</i>	KPD pristato esamos situacijos analizę, artimiausius darbo planus, atskleidžia galimybes, iškelia spręstinas problemas, dėl kurių politikos formavimo galėtų pasisakyti ir LNTPA	2014 m. kovo mėn. KPD LNTPA Kviečiamas Vilniaus m. sav. Plėtros departamentas
	Gyvenamųjų namų, pramoninių kompleksų renovavimas ir atgaivinimas <i>(aktualu vykdant apšiltinimo programą, apleistų teritorijų konversijas)</i>	KPD pristato esamos situacijos analizę, artimiausius darbo planus, atskleidžia galimybes, iškelia spręstinas problemas, dėl kurių politikos formavimo galėtų pasisakyti ir LNTPA	2014 m. gegužės - birželio mėn. vid. KPD LNTPA
	Gerosios praktikos pavyzdžiai, pritaikant istorinius objektus ir kompleksus šiandieninėms reikmėms <i>(trūksta gerosios praktikos)</i>	KPD pristato kelis gerosios praktikos pavyzdžius, pasitelkęs atitinkamus ekspertus, projektuotojus ar pačių objektų savininkus.	2014 m. gegužės - birželio mėn. KPD LNTPA Kviečiamas

	<i>pavyzdžių sklaidos viešojoje erdvėje, dažnas verslininkas nepatikliai vertina galimybes šiuolaikiškai pritaikyti kultūros paveldo objektus)</i>	Dalinamasi tarptautine patirtimi. Akcentuojamas autentiškumo išsaugojimas, didinantis kultūros paveldo vertę patiems objektų savininkams	Vilniaus klubas
	Dvarų sodybų ir istorinių parkų restauravimas ir pritaikymas šiandieniniams poreikiams (<i>verslo požiūriu dvarų sodybos pritaikomos per menkai, šiuo metu daugiausiai atgaivinamos tos dvarų sodybos, kuriose įsikūrusios kultūros, švietimo bei socialinės paskirties įstaigos</i>)	Renginys organizuojamas kartu su Lietuvos pilių ir dvarų asociacija, vienijančia privačius savininkus. Apžvelgiama tvarkomų dvarų sodybų patirtis, orientuota į verslo plėtrą, analizuojamos verslo plėtros galimybės. Itin svarbu, rengiantis ES 2014-2020 m. paramos laikotarpiui	2014 m. liepos mėn. KPD LNTPA Lietuvos pilių ir dvarų asociacija
	Pajūrio zonos (jūrinio paveldo) išsaugojimas ir sklaida (pastatai, pakrantės, priepilaukos, istoriniai laivai). (<i>Diskusija su LNTPA galėtų prisidėti prie postūmio veiklesnei politikai formuoti, nes metų metais apie tai kalbama, tačiau ryškesnės pažangos nematyti</i>)	Diskutuojama apie vangiai plėtojamą pajūrio zoną jūrinio kultūros paveldo išsaugojimo aspektu. Klaipėdos m. savivaldybė, paskatinta KPD, kartu su kitomis institucijomis parengė tarpinstitucinį veiklos planą šia tema.	2014 m. gegužės mėn. KPD LNTPA Klaipėdos m. savivaldybė
	XX a. pirmos pusės architektūros vertė ir išsaugojimas (<i>itin gausus šio laikotarpio kultūros paveldas dažnai patenka į plėtros akiratį, todėl svarbų išlaikyti darnų santykį tarp plėtros ir paveldosaugos</i>)	KPD surengia specialias ekskursijas su paskaitomis LNTPA nariams ir kitiems suinteresuotiems verslininkams apie XX a. pirmos pusės architektūros paveldo vertes Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje Europos paveldo dienų metu	2014 m. rugsėjo mėn. KPD LNTPA
	Kultūros kelių formavimas ir integravimas bei verslo ir plėtros galimybės, kuriant reikiamą infrastruktūrą (<i>Lietuvoje</i>)	KPD pristato keliolikos metų bendradarbiavimo patirtį su Europos kultūros kelių institutu, kultūros kelių	2014 spalio – lapkričio mėn. KPD LNTPA

	<i>atrinkta keletas prioritetinių kultūros kelių, tačiau visiškai nesukurta jų paslaugų infrastruktūra)</i>	atrankos, formavimo politiką ir galimybes. Konkrečių Lietuvos kultūros kelių pavyzdžiu diskutuojama apie plėtros ir verslo galimybes (nakvynės, maitinimo, kitas susijusias paslaugas)	
--	---	--	--

Veiksmų plano 2 dalies "Aktualizuoti kultūros paveldo objektų vertę" Pastabos, patikslinimai ir paaiškinimai

Į apskrito stalo diskusijas bus kviečiami KPD skyrių ir teritorinių padalinių atstovai, tiesiogiai teikiantys administracines paslaugas KPD klientams, siekiant gerinti bendradarbiavimo atmosferą, formuoti atvirumo ir dialogo nuostatas.

Atskiroms temoms KPD kvies aukščiausios kvalifikacijos ekspertus iš Lietuvos ir užsienio. Apskrito stalo diskusijų metu LNTPA nariai, kiti dalyvaujantys verslo atstovai supažindinami su paveldosaugos sektoriuje veikiančiomis įstaigomis ir organizacijomis, sudarančiomis tam tikrą socialinį tinklą (KPD, savivaldybės, saugomų teritorijų administracijos, muziejai, bibliotekos, kitos kultūros įstaigos (teatrai, koncertinės organizacijos), aukštosios ir mokslo institucijos, tradicinės religinės bendruomenės, švietimo įstaigos, objektų savininkai ir valdytojai, fondai ir pan.)

UŽDAVINYS	VEIKSMAS IR AKTUALUMO PAGRINDIMAS	DETALIZAVIMAS	TERMINAS IR ATSAKINGI ASMENYS
3. Konsultavimo modelio sukūrimas			
3.1. Sukurti konsultacijų ir administracinių paslaugų teikimo sistemą nekilnojamojo turto plėtra užsiimančių įmonių įgaliotiems atstovams	Pasirašyti bendradarbiavimo sutartį konsultavimo klausimais <i>(bendradarbiavimo sutarties pasirašymas aiškiai visiems pademonstruotų KPD ir verslo santykių tęstinumą ir perėjimą prie kokybiškai naujo etapo)</i>	Bendradarbiavimo sutartyje numatomas KPD atvirumas, modernumas bendradarbiaujant su verslu, konkretūs šalių įsipareigojimai konsultavimo klausimais. Sutartyje numatomas veiksmų reguliarumas, kad tai netaptų proginu dokumentu (galima sutartyje numatyti šį veiksmų planą)	2014 m. balandžio mėn. KPD LNTPA
	Sukurti specialią uždara grupę FB, kurioje būtų	Sukurtoje FB grupėje bus dalinamasi realia patirtimi,	2014 m. spalio mėn.

	<p>registruojami visi suinteresuoti diskutuoti apie aktualiausius klausimus <i>(sukuriamas patogus virtualus įrankis operatyviai keisti informacija ir teikti konsultacijas)</i></p>	<p>atsakoma į rūpimus klausimus, skelbiama informacija apie gerosios praktikos pavyzdžius. Registruojantis į FB grupę, privalomai užregistruojami LNTPA administracija ir nariai</p>	<p>KPD</p>
	<p>Pertvarkyti KPD internetinę svetainę, padarant ją patogesnę, informatyvesnę <i>(esama KPD internetinė svetainė pasenusi, nepatogi informacijos paieškos sistema)</i></p>	<p>Pertvarkyta KPD internetinė svetainė orientuota į klientų poreikius, patogesnė naudojimui su lengvesne informacijos paieškos sistema. Informacija apie kultūros paveldą pateikiama patraukliau, atskleidžiamos kultūros paveldo vertės</p>	<p>2014 m. gegužės mėn. KPD</p>
	<p>Suformuoti specialią konsultantų grupę, vadovaujamą KPD direktoriaus, iškilusiems operatyviems plėtos klausimams spręsti <i>(šiuo metu suinteresuoti subjektai iš esmės gali kreiptis tik tam tikrais procedūriniais atvejais – prašant projektavimo sąlygų, derinant projekcinę dokumentaciją, vykdant tvarkybos darbus ir pan., tačiau KPD klientai menkai naudojami galimybe konsultuotis iš anksto dar prieš priimanč sprendimus ar kituose nereglamentuotuose etapuose)</i></p>	<p>KPD direktoriaus įsakymu patvirtinama KPD darbuotojų konsultantų grupė iš įvairių sričių specialistų. Konsultantų grupės paskirtis – nagrinėti iškilusius klausimus įvairiuose procedūriniuose etapuose, siekiant suderinti darnią plėtrą ir paveldosaugos reikalavimus</p>	<p>2014 m. birželio mėn.</p>
	<p>KPD direktoriaus darbotvarkėje numatyti konsultacijų laiką strateginių plėtos ir paveldosaugos santykių klausimams spręsti <i>(dabar tokios specialios galimybės nėra, todėl tikėtina, kad verslo atstovai vengia kreiptis rūpimais klausimais. Konsultacijų galimybe daugiausia</i></p>	<p>KPD direktoriaus darbotvarkė viešai bus skelbiama KPD internetinėje svetainėje, o LNTPA nariai turės teisę kreiptis dėl individualaus priėmimo konsultacijoms ir darbotvarkėje nenumatytu, bet prieš tai suderintu laiku</p>	<p>Nuo 2014 m. gegužės mėn.</p>

	<i>naudojasi viešojo sektoriaus atstovai – savivaldybių vadovai, planavimo organizatoriai ir pan.)</i>		
	Nustatyti privalomą konsultacijų rodiklį KPD teritorinių padalinių vedėjų metų veiklos užduotyse (<i>šiuo metu tokių rodiklių nėra, todėl atskirų padalinių vedėjai netolygiai skiria dėmesį verslo sektoriaus konsultavimui</i>)	KPD teritorinių padalinių vedėjų metinės veiklos užduotys tvirtinamos, įpareigojant suplanuoti specialias konsultacijas verslo atstovams	2015 m. KPD
	Pasirengti Kultūros paveldo elektroninių paslaugų teikimui (kol kas nėra sukurta kultūros paveldo elektroninių paslaugų sistema, įgalinanti šiuolaikinėmis technologijomis teikti svarbiausias administracines paslaugas)	Kultūros paveldo elektroninių paslaugų (KPEPIS) sistemos įdiegimas ir pristatymas LNTPA bei kitiems verslo subjektams. KPEPIO įdiegimas leis ne tik efektyviau teikti administracines paslaugas, tačiau ir užtikrins kultūros paveldo sklaidos platesnes galimybes, aktualizuojant kultūros paveldą	2014 - 2015 m.

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorė

Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijos prezidentas

Diana Varnaitė

Robertas Dargis

2014 m. balandžio 29 d.

2014 m. balandžio 29 d.